

Příklady č.3

Úkol č.1

Příklady některých eristických technik, které ovlivnily rozvoj starověkého právního myšlení:

1. - onus probandi - břímě důkazu, tato technika pronikla do římského práva; označuje povinnost předložit důkaz a zároveň pravidlo, která z protivných stran je povinna dokázat tvrzení důležitá pro danou záležitost; na tom je vystavěn např. důkaz principu presumpce (domněnky) tzn. v evropské tradici jde o důkaz, kdy dokazuje ten, kdo něco tvrdí, ne ten, kdo popírá;

Např. v občanském právu procesním, v situaci, kdy jedna ze stran má něco ve vlastnictví a druhá si na to dělá nárok, se přijímá předpoklad, že držitel vlastnictví je držitelem legálním. Pokud ten, kdo uplatňuje nárok nedokáže, že je tomu jinak- tedy vyvrátí presumpci - bude stávající držitel považován za právoplatného vlastníka;

Podobně presumpce nevinny,- vinu musí dokázat ten, kdo tvrdí, že XY je vinný, pokud to nedokáže XY je nevinný

2. retorsio argumenti- porážka protivníka jeho vlastní zbraní využitím jeho argumentů pro vlastní účely:

Příklad 1.

A: Je to ještě dítě, je třeba být k němu shovívavý

B: Vlastně proto, že je ještě dítětem, je potřeba jej potrestat, aby v něm jeho špatné návyky nezakořenily

Příklad 2.

A: Bohužel, nemůžeme v tomto roce koupit nový generátor - musíme šetřit

B: Vlastně proto, že musíme šetřit, musíme koupit nový, výkonný generátor

Příklad 3, který zmiňuje Aristoteles.

"Jistá kněžka nechce, aby její syn promluvil na shromáždění lidu a zdůvodňuje to takto: "budeš-li říkat pravdu, budou tě nenávidět lidé, budeš-li říkat nepravdu- bohové". Na to by bylo možno odpověď: naopak, musíš promluvit na shromáždění, protože když budeš říkat pravdu, budou tě milovat bohové, a jestliže nepravdu- lidé."

Úkol č.2

Který z uvedených názorů "co je dobrý život" odpovídá vašim představám?

a) *Dobrý život znamená být šťastným a šťastnými nás může udělat jen to, co způsobuje rozkoš a slast*

b) *Jen jednání založené na uvědomění povinností je cestou k dobrému životu*

c) *Dobrý život může zaručit jen víra v Boha*

d) *Dobrý život může vést člověk jen tehdy, když bude natolik svobodný, že si sám zvolí svůj úděl*

e) *Dobrý život znamená stát se, čím jsem*

f) *Heslem dobrého života je účel světi prostředky*

Úkol č. 3.

a) V běžném jazyce používáme řadu vyjádření. Rozhodněte jaký je rozdíl mezi spojením "přirozené právo" a "přirozenost práva"

b) Pokuste se vysvětlit: co je přirozenost člověka?

Kriticky analyzujte jednotlivé názory o přirozenosti člověka. Zdůvodněte svůj názor.

i) *Přirozenost člověka je daná jeho schopností myslet a mluvit*

ii) *Přirozeností člověka je konat jen to, co přináší jemu samému užitek*

iii) *Přirozeností člověka je být svobodnou bytostí*

iv) *Přirozenost člověka je utvářena společensko ekonomickými podmínkami*

v) *Přirozenost člověka je něco, co se nedá vyjádřit, je nepochopitelná*

vi) *Přirozenost člověka je být kulturní bytostí*

vii) *Přirozenost člověka je zbloudilý výsledek evoluce; člověk je obětí chybné mozkové konstrukce*

c) Jak rozumíte tomu: co je potřeba? Které jsou nutné potřeby člověka?

d) Porozumět otázce přirozenosti člověka a přirozeným právům by nám měl pomoci následující případ: Věc Petrovic proti Rakousku

Ke skutkovému stavu

Stěžovatelem je rakouský státní příslušník, pan A. Petrovic. V únoru 1989 se jeho ženě narodilo dítě. Krátce po porodu nastoupila zpět do práce, zatímco její manžel se vzal rodičovskou dovolenou, aby se mohl o dítě starat. V dubnu 1989 požádal pracovní úřad o poskytnutí příspěvku na rodičovskou dovolenou. Jeho žádost byla zamítnuta s odůvodněním, že podle zákona mají na tento příspěvek nárok pouze ženy.

V srpnu 1989 pan Petrovic podal proti tomuto rozhodnutí stížnost k Ústavnímu soudu s tím, že je v rozporu s principem rovnosti a rovněž s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Ústavní soud 12.12.1991 rozhodl, že se stížností nebude zabývat, jelikož vzhledem k jeho judikatuře nemá dostatečnou naději na úspěch.

- a) Uved'te, jaký problém představuje tento případ.**
- b) Pokuste se dát odpověď na tyto otázky: i) bylo rozhodnutí Ústavního soudu spravedlivé?
ii) Pokud ne, která práva p. Petrovice nebyla respektována?**
- c) Pokuste se odhalit (pojmenovat) příčinu diskriminace p. Petrovice.**

Úkol č.4

Pokuste se vysvětlit:

- a) co je práce?
- b) jaký je rozdíl mezi činností a prací?